

Rámeček 1-4: Sledování a hodnocení kvality vzdělávání škol na příkladu státu Maryland

Systém sledování a hodnocení kvality vzdělávání ve státě Maryland historicky prošel třemi fázemi reforem (MS DOE 2012b). První fáze reforem, datovaná do období mezi léty 1977 a 2001, je charakteristická primárním zaváděním systému, který je utvářen vazbou standardy – testování – odpovědnost – opatření k nápravě (MS DOE 2012a). Druhá fáze reforem, časově umístěna do první dekády 21. století, navazuje na aktivní zapojení státu Maryland do programu *No Child Left Behind*. Novými prvky systému sledování a hodnocení kvality vzdělávání se stala (MS DOE 2012a):

- formulace nových standardů klíčových předmětů, tj. znalostí a dovedností, které by měl žák umět v daném okamžiku svého vzdělávacího procesu,
- utvoření dobrovolného státního kurikula předmětů navazující na formulaci standardů klíčových předmětů,
- MSA a HSA testování⁶² zaměřené na hodnocení žáků základních respektive středních škol ve vztahu k formulovaným standardům a nahrazující dřívější testování zaměřené na hodnocení škol.

Třetí, současná, fáze reforem je pak spojena s následujícími inovacemi (MS DOE 2012a, MS DOE 2012b):

- Primární inovací systému sledování a hodnocení kvality vzdělávání ve státě Maryland je revize stávajícího kurikula v návaznosti na přijetí společných klíčových standardů pro K-12 vzdělávání v anglickém jazyce a matematice v roce 2010. Kurikulum je v tomto ohledu chápáno jako převedení společných klíčových předmětů do prostředí školy, když definuje, co by mělo být obsahem vzdělávacího procesu v daném předmětu. Důraz je přitom kladen na hloubku informace, namísto šířky vyučovaného obsahu.

- Druhá inovace systému sledování a hodnocení kvality vzdělávání ve státě Maryland je proces tvorby systému hodnocení nové generace – PARCC. Cílem tohoto systému je vytvořit ICT založený evaluační nástroj, který poskytuje včasné informace pro možnost diagnostiky vzdělávacích potřeb žáků. Zdůrazněme, že systém hodnocení PARCC je součástí širšího záměru na vytvoření robustní datové základny, která je schopna sledovat vzdělávací postup žáka od mateřské školky až po vstup na trh práce. Zásadní význam tak má tento přístup jak pro žáka, tak pro jeho rodiče a učitele.

- Třetí inovace systému vychází z nového způsobu hodnocení práce učitelů, který je založen na rovnoměrném významu dvou oblastí kritérií. První oblast je spojena s hodnocením práce učitele ve vztahu k výsledkům žáků, druhá oblast pak s profesionalitou jeho učebních praktik⁶³. Zdůrazněme, že systém hodnocení nabízí hodnotiteli řadu nástrojů pro hodnocení ve vztahu k dosahovaným výsledkům žáků, závazné je však využití výsledků národního testování s váhou alespoň 20 % (viz MS DOE 2012c).

Zdroj: MS DOE (2012a), MS DOE (2012b), MS DOE (2012c)

V rámci sledování a hodnocení kvality ve vzdělávání na úrovni žáka jsou v USA využívány formativní i sumativní metody. Takto je primárně využíváno známkování práce žáků učitelem, a to na stupnici A-F případně v rámci bodové škály (viz US DOE 2003). V případě střední školy je pro její absolvování potřebné získání stanoveného počtu kreditů, které lze v některých předmětech získat prostřednictvím absolvování státem organizovaného testu (srovnej s MS DOE 2012a, Corsi-Bunker 2011). Průměrné výsledky žáků z předmětů jsou současně jedním z možných kritérií přijetí na vysokou školu. V tomto ohledu jsou rovněž využívána další standardizovaná testování, např. SAT či ATS (Corsi-Bunker 2011).

⁶² Testování se zaměřilo na předměty anglický jazyk a matematika/algebra pro 3. až 8. rok vzdělávání a pro střední školu, přírodověda/biologie pro 5. a 8. rok vzdělávání a pro střední školu a občanská výchova pro střední školu. V případě střední školy je HSA testování předpokladem pro získání kreditů z odpovídajících předmětů (MS DOE 2012).

⁶³ Plánování a příprava výuky, interakce s žáky, prostředí třídy, profesionální odpovědnost (MS DOE 2012b)